

Cuinar un text

De vegades m'aborda la sensació que hi ha més gent que escriu que no pas que llegeix. En fi, que hi ha molts escriptors i pocs lectors. Tinc l'esperança, tanmateix, que sigui tan sols una impressió, produïda, d'una banda, per l'allau de novetats que cada any apareixen entre el febrer i l'abril i, de l'altra, per l'alegria amb què algunes persones que aspiren a fabricar best-sellers, amb l'ego tan gran com la ingenuïtat, es presenten als certàmens literaris tot creient que n'hi ha prou d'embutxar un parell de fulls amb una idea més o menys ocurrent per embutxacar-se l'import del premi. Pels volts de Sant Jordi, a banda de les publicacions de tota mena, proliferen els certàmens literaris i, si tens penjada l'etiqueta de lletraferit, sempre hi acaba havent algú que t'engalipa perquè formis part d'algun jurat i és aleshores que constates, en una part dels concurrents, l'alegria descrita més amunt. De tant en tant, el que et demanen en el marc de la festa del llibre és que facis una xerrada esbossant algunes idees sobre les bambolines de la creació literària o d'allò que ara en diuen l'escriptura creativa. Si una cosa bona tenen aquests atracaments és que t'obliguen a reflexionar sobre la pròpia tasca artística. Des de fa temps, per evitar donar falses expectatives, fujo del

discurs fàcil i complaent que diu que tothom pot fer de tot i que, per tant, amb voluntat i perseverança qualsevol mortal pot crear una obra mestra. Doncs, no. Ni una novel·la amb cara i ulls, ni un poema amb força, com tampoc un quadre que emocioni o una bona partitura surten exclusivament de l'esforç i de la bona voluntat. Tot això s'aconsegueix amb esforç, és clar, però res d'això s'aconsegueix només amb esforç. Es pot aprendre a escriure, efectivament, i es pot millorar la capacitat expressiva a partir de tècniques i estratègies com les que s'ensenyen a les escoles d'escriptura. Els manuals i assajos que parlen de l'experiència literària han sortit com bolets, els darrers anys. Tret que se sigui un geni, però, per escriure bé –per cuinar un bon text literari– calen, al meu entendre, com a mínim vuit ingredients: saber escriure, llegir molt i pair bé, posseir un talent estimulat, saber-se guiar per la intuïció, deixar volar la imaginació, transmetre sensibilitat, tenir coses a dir i –en darrer lloc, però no pas menys important– ser honest. I de tot això se'n pot aprendre, sí, però només fins a un cert punt: hi ha d'haver una llavor que, després de regar-la i adobar-la, acabi brotant. Si la llavor no hi és, ja pots anar esperant que fructifiqui.

No puc garantir que, per més que es treballin i s'estimulin els vuit ingredients anteriors, algú escriurà una gran obra; el que puc garantir és que, si no es treballen o no s'estimulen, mai no s'escriurà res que valgui la pena.

